

Poimintoja suuren lukion ohjauksen toimintamallista

Opiskelija oman elämänsä ohjaajana – sujuvat
ja saavutettavat ohjausprosessit suuressa lukiossa eli
SISU-hanke

3.2.2023 Opopäivät, Hämeenlinna

Jussi Lounassalo, Lyseon lukio, Jyväskylä

Pauliina Pöntinen, Kuopion Lyseon lukio, Kuopio

Laura Sallinen, Schildtin lukio, Jyväskylä

GRADIA

KUOPIO
LUKIOKOULUTUS

LAHDEN LUKIO
GAUDIA

Yhteistyöhankkeessa mukana

- **Jyväskylän koulutuskuntayhtymä Gradian lukiot**
  - Schildtin lukio n. 1370 opiskelijaa
  - Lyseon lukio n. 1270 opiskelijaa
- **Kuopion lukiotoimi**
  - 6 päivälukiota, joista neljä on 500-700 opiskelijan yksiköitä ja kaksi pienempää sekä Aikuislukio
- **Lahden lukiotoimi**
  - Lahden lukio Gaudia, n. 1350 opiskelijaa
- Jokaisessa kaupungissa osa-aikainen projektikoordinaattori + 3-5 hanketyöntekijää: opinto-ohjaajia, erityisopettajia sekä aineenopettajia

GRADIA

KUOPIO
LUKIOKOULUTUS

LAHDEN LUKIO
GAUDIA

KEHITTÄMISEN KOHTEENA

HOPS

NIVELVAIHE JA
TUVA

JATKO-OHJAUS

TUKEA
TARVITSEVAT

OHJAUKSEN
MALLI JA
PROSESSIKUVAUS

DIGITAALISET RATKAISUT

<https://blogit.gradia.fi/sisu/>

A group of people are sitting on a light-colored bench in what appears to be a waiting area or a public space. The person on the left is wearing a grey hoodie with 'JYVÄSKYLÄ - 1888 -' printed on it and blue jeans. The person in the middle has curly hair and is wearing a white hoodie and light blue jeans. The person on the right is wearing a white hoodie and dark leggings with 'Max Clothing Co.' printed on the side. They are all wearing sneakers. The floor has white directional arrows. The text 'Ohjauksen laatu ja saavutettavuus' is overlaid in white on the image.

Ohjauksen laatu ja saavutettavuus

Ohjauksen laatu ja saavutettavuus

- Lukioiden kohtaamat muutokset ovat haastaneet opinto-ohjausta uudistumaan.
- Tavoitteena on kehittää lukioihin laadukas, tehokas ja opiskelijan oikea-aikaisesti kohtaava ohjauksen malli, jossa eri toimijoiden roolit ovat jäsentyneet ja opiskelijalla on mahdollisuus toimia itse aktiivisena oman opintopolkunsa rakentajana, ja hänellä on siihen tarvittavat työkalut ja tuki.

Ohjauksen laatu ja saavutettavuus

- Hankkeen toimintamallien ja prosessien kehittämisen kautta rakennetaan laadukasta ja saavutettavaa opinto-ohjausta jokaiselle lukio-opiskelijalle suuressa lukiossa.
- Opinto-ohjauksen kehittäminen toteutetaan osana lukiokoulutuksen laadun kehittämistä. Ohjauksen laadun vahvistamisen ohella pyritään turvaamaan myös ohjauksen riittävyys.
- [Hyvän ohjauksen kriteerien muutostyö](#) (OPH)

Opinto- ohjauksen ja erityisopetuksen laatukysely

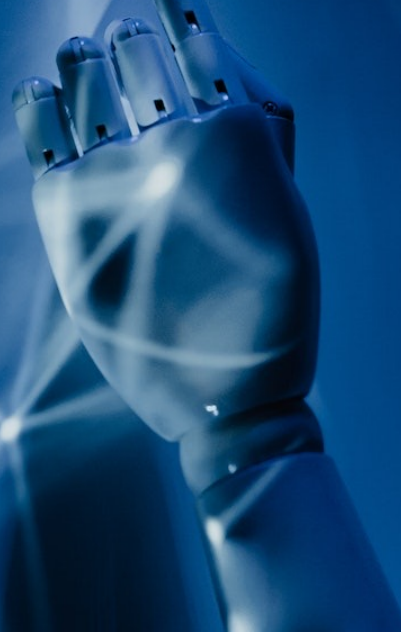
Hankeessamme on tuotettu kysymyspatteristo, joka löytyy hankkeen blogista.

Kyselyn osa-alueet ovat:

- *Opinto-ohjauksen riittävyys ja saavutettavuus*
- *Opinto-ohjauksen laatu (yhdenvertaisuus, sukupuolisensitiivisyys/sp-segregaation purkamispyrkimys,...)*
- *Oppimisen tuki, opinto-ohjaajan ja erityisopettajan tuki*
- *Opiskelijahuollollinen tuki, hyvinvoinnin tukeminen*
- *Monikulttuurisuuden ja saavutettavuuden huomioiminen*

Tekoälyn
hyödyntäminen
ohjauksen
laadun tarkastelussa

Tekoälyn hyödyntäminen ohjauksen laadun tarkastelussa

Toteutamme ohjauksen laatu- ja saavutettavuuskyselyn tekoälyavusteisesti yhteistyössä Aiwo Digital Oy:n kanssa

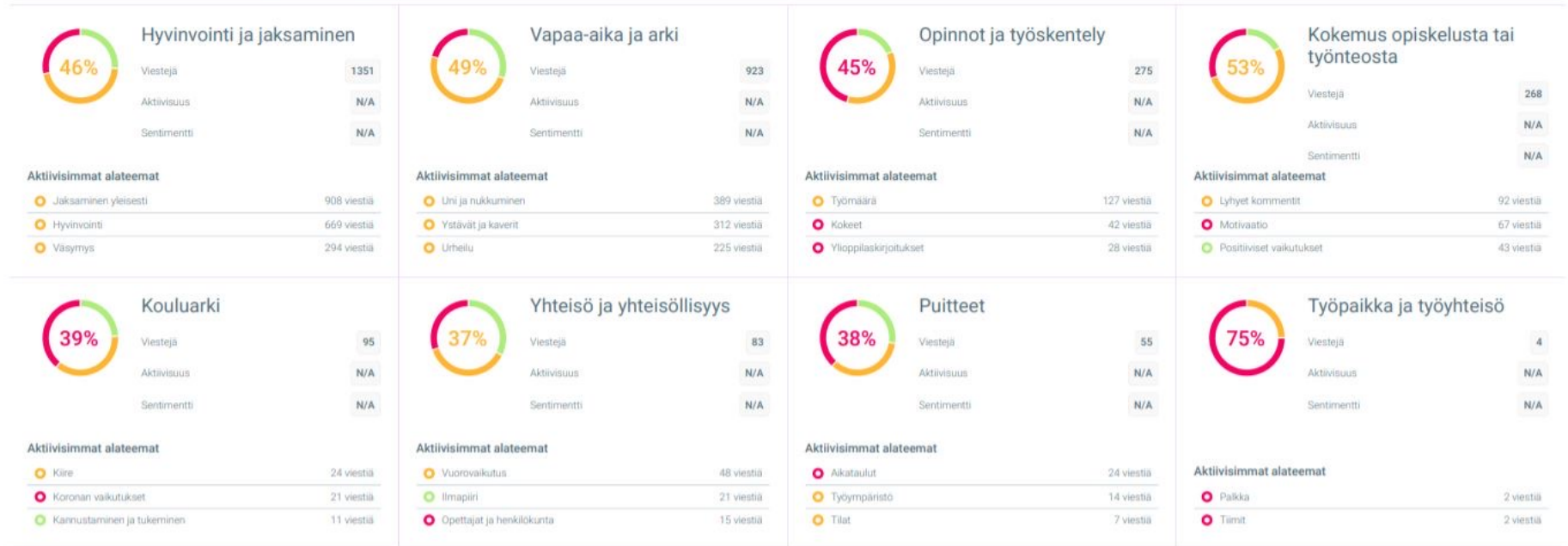
- Anonyymi kysely, taustatiedot auttavat tulosten vertailtavuudessa
- Tuloksena laadullinen analyysi tekoälyavusteisesti (esiin nousevat teemat ja sentimentit)

Lukioiden hyvinvointikyselyt – Pääteemat

25.10.2021 - 9.11.2021 VERRATTUNA 9.10.2021 - 24.10.2021

SUODATTIMET

Luokka: 3, 1. Miten kuvailisit omaa hyvinvointia ja jaksamista? Mitkä asiat vaikuttavat siihen eniten?, 1, 3-4, 2

A photograph of a woman with long blonde hair and a man with glasses leaning over a desk to look at a laptop. A student with brown hair is sitting at the desk, looking at the laptop. The scene is set in a classroom or office environment with bookshelves and a desk lamp visible in the background. The text is overlaid in white on a semi-transparent dark background.

Digit työkalujen hyödyntäminen suuren lukion ohjauksessa

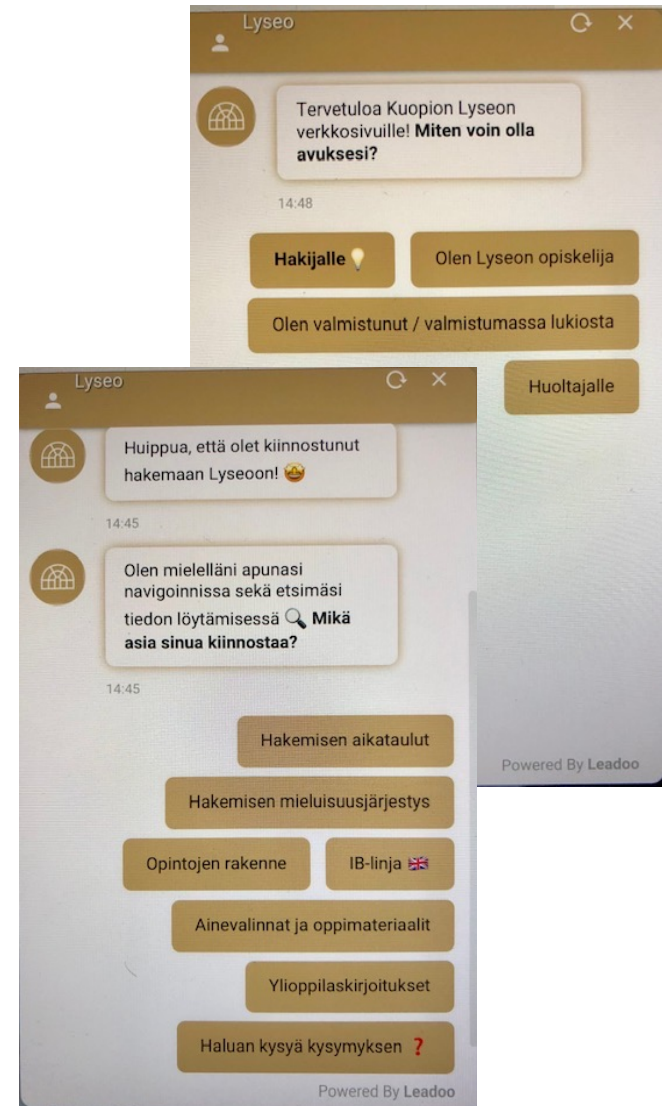
Digitökalujen hyödyntäminen suuren lukion ohjauksessa

- Ruuhkahuippuihin parantamaan saavutettavuutta
- Opintojen seurantaan
- Opiskelijan osallistamiseen omien opintojen seurantaan ja suunnitteluun
- Nivelvaiheen ohjauksessa
- Markkinoinnissa
- Jälkiohjauksessa

OpoBotti ja OpoChatti

- 1 vuoden sisällä (26.1.2022-26.1.2023) botti on triggeröitynyt Kuopion lukioissa kymmeniä tuhansia kertoja.
- Yhteydenottoja (kysymys/viesti) botin kautta vuoden sisällä 1-14 kpl per lukio.
- Isoin käyttäjämäärä kaikissa boteissa on ollut elokuussa koulun aloituspäivänä.

Botin käyttäjiä on kiinnostaneet eniten seuraavat aiheet:

- Hakijat
  - Miksi hakisin lukioon X?
  - Millaiset hakukriteerit ovat lukioon X?
  - Minulla on kysymys / Tarvitsen henkilökohtaista opastusta
- Opiskelijat
  - Minulla on kysymys
  - Opintojen suorittaminen ja suunnittelu
- Valmistuneet/Valmistumassa
  - Haluan viettää välivuoden
  - Sain opiskelupaikan, mutta haluan viettää välivuoden
  - En saanut opiskelupaikkaa ja haluan jutella siitä, mitä tekisin seuraavaksi

schildtin.lukio 22 t
Luomistilasta >

Alkaa olla pikkuhiljaa yhteishaun ajat käsillä...

onks teillä yseillä mahdollisesti kysymyksiä mejän Schildtistä tai jotain mikä jännittää lukiossa opiskelussa? 🤔

kysykää rohkeesti! 😊

Kirjoita jotain...

OpoChat

- Kokeilu markkinoinnissa, oli avoinna ysiluokkalaisille tietyinä aikana ennen ja jälkeen avoimien ovien
- Suunnitelmissa kokeilla toisen asteen yhteishaun aikana, korkea-asteen haun aikana ja mahdollisesti myös yhteishaun tulosten valmistuttua sekä lukuvuoden alkaessa
- Gradian hakupalveluilla chat ollut käytössä useita vuosia; palvelee kaikkia toisen asteen koulutukseen hakeutuvia sekä perusasteen opinto-ohjaajia. Noin 680 chat-keskustelua vuosittain (6%).
- Instagramin tarinat ysiluokkalaisten hakuinfona, vastaajina lukio-opiskelijat ja opot

A grayscale image showing a human hand on the left and a robotic hand on the right, both reaching towards the center. The text is overlaid in the middle.

Tekoäly opintojen
seurannan apuna

Tekoäly opintojen etenemisen seurannassa

Etusivu - Kuopion lyseon lukio Aloitus | Microsoft 365 Sähköposti - Pöntinen Pirjo Pauliina - Outlook TCD BSC

4 välilehteä

Kerätyt linkit Kirjanmerkit Lukulista

KUOPIO LUKIOKOULUTUS Raportit

VASTUUOHJAAJAN NÄKYMÄ

Pauliina Pöntinen

Takaisin

Koulu Valitse Ryhmä Valitse Opintojen eteneminen Valitse Tiedot päivitetty 23.1.2023 7.13.40

Etsi:

Ryhmä	Opiskelija	Arvio opintojen etenemisestä	Opiskeluaika	Opintoviikot	Poissaolot	Tukitoimet	Viimeisin Wilma-kirjautuminen
19F LY	[REDACTED]	98	12.08.2021 - 03.06.2023	77.00 Keskiarvo: 6.68 I-merkintäjä: 1 K-merkintäjä: 1	Yhteensä: 423 Lukuvuonna: 176		22.01.2023
	[REDACTED]	99	12.08.2020 - 03.06.2023	69.00 Keskiarvo: 6.79 I-merkintäjä: 3 K-merkintäjä: 1	Yhteensä: 244 Lukuvuonna: 44		21.01.2023
	[REDACTED]	100	12.08.2019 - 03.06.2023	72.00 Keskiarvo: 9.32	Yhteensä: 15 Lukuvuonna: 6		22.01.2023
	[REDACTED]	99	12.08.2019 - 03.06.2023	78.00 Keskiarvo: 8.06 K-merkintäjä: 3	Yhteensä: 20 Lukuvuonna: 8		22.01.2023
	[REDACTED]	100	06.06.2021 - 03.06.2023	80.00 Keskiarvo: 7.63 I-merkintäjä: 1 K-merkintäjä: 1	Yhteensä: 246 Lukuvuonna: 101		20.01.2023
	[REDACTED]	93	12.08.2019 - 03.06.2023	74.00 Keskiarvo: 7.54 I-merkintäjä: 3 K-merkintäjä: 6	Yhteensä: 533 Lukuvuonna: 115		19.01.2023
	[REDACTED]	100	12.08.2019 - 03.06.2023	72.00 Keskiarvo: 7.89 I-merkintäjä: 3 K-merkintäjä: 1	Yhteensä: 99 Lukuvuonna: 33		21.01.2023
20D LY	[REDACTED]	100	12.08.2020 - 05.12.2023	71.00	Yhteensä: 200 Lukuvuonna: 103		22.01.2023

Uusi välilehtiryhmä

Mihin tekoälyn arvio perustuu?

- Tiedot tuodaan suoraan Primuksesta

Taustamuuttujina:

- ikä lukion alkaessa, sukupuoli
- kotikunta (yksinasuminen)
- koulu
- koulutuksen tavoite
- suuntautumisvaihtoehto (lukion linja)
- onko tukitoimia tehty
- Peukku ylös tai peukku alas sekä arvo välillä 0-100 kuvaa tilannetta, 100 = sujuu muuttujien valossa hyvin
- **Ei yksin kerro kokonaistilanteesta ja syitä voi olla monia!**

Wilma ohjauksen apuna

HOPS-prosessi

- ✓ Wilman lomakkeet HOPS- prosessin tukena
- ✓ Lomakkeiden näkyvyyden rajaaminen tarkoituksenmukaisesti

1 **Minä lukion alussa**, lähtötilanteen kartoituslomake (ro, opo)

→ *Hyvinvointi, vahvuudet, opiskelutaidot, motivaatio, olosuhteet*

→ *RO lukee läpi mahdollisimman pian, nouseeko huolia?*

2 **HOPS – Opiskelusuunnitelma (A)**, vuosittain päivitettävä (ro, opo)

→ *Tavoitteet, muu osaaminen, jatko-opinnot, työelämä*

→ *Opiskelijan aktiivisessa käytössä ohjauskeskusteluissa ja opotunneilla*

3 Ylioppilastutkintosuunnitelma (B) (ro, opo, huoltajat)

4 Jatko-opintosuunnitelma (C) (ro, opo...)

Opintojen etenemisen seuraaminen 1

Wilmassa näkyvät tulosteet

LK Ryhmän tuloste: arvosanamäärät O, K, H ja 4_LOPS2016

LK Ryhmän tuloste: kirjatut suoritukset (LOPS2016) ja selvittämättömät tuntimerkinnot

LK Ryhmän tuloste: kirjatut suoritukset (LOPS2021) ja selvittämättömät tuntimerkinnot

LK Ryhmän tuloste: Opiskelijoiden O, J, K ja 4 arvosanat > kurssitiedot

LK Ryhmän tuloste: Opiskelijoiden antamat luvat

LK Ryhmän tuloste: Opiskelijoiden oppivelvollisuus- ja maksuttomuustiedot

LK Ryhmän tuloste: Opiskelijoiden tuntimerkinnot (lv. 2021-2022)

LK Ryhmän tuloste: Opiskelijoiden tuntimerkinnot (lv. 2022-2023)

Opintojen etenemisen seuraaminen 2

- Poimintoja opiskelijan profiilisivulta

Opintosuoritukset / Valinnat LOPS2021

Opintoja suoritettuna (op):

Opintoja suoritettu (op): 98

Pakollisia opintoja suoritettu (op): 65

Valinnaisia opintojaksoja suoritettu: 8

Opintoja valittuna (op):

Pakollisia opintojaksoja valittu: 25

Valinnaisia opintoja valittu: 34

Opintoja suoritettuna ja valittuna yhteensä:

Opintoja suoritettuna ja valittuna yhteensä: 193

Opintosuoritukset jaksoittain

Lv. 2021-2022, jakso 1: 6

Lv. 2021-2022, jakso 2: 6

Lv. 2021-2022, jakso 3: 18

Lv. 2021-2022, jakso 4: 13

Lv. 2021-2022, jakso 5: 28

Lv. 2022-2023, jakso 1: 13

Lv. 2022-2023, jakso 2: 14

Lv. 2022-2023, jakso 3: 0

Lv. 2022-2023, jakso 4: 0

Lv. 2022-2023, jakso 5: 0

Suositteltu etenemistahti

Suositteltu etenemistahti **3 vuoden** opintosuunnitelmalla:

1. vuosi _ 1. jakso: 12 op., 2. jakso: 24 op., 3. jakso: 36 op., 4. jakso: 48 op., 5. jakso: 60 op.

2. vuosi _ 1. jakso: 72 op., 2. jakso: 84 op., 3. jakso: 96 op., 4. jakso: 108 op., 5. jakso: 120 op.

3. vuosi _ 1. jakso: 130 op., 2. jakso: 140 op., 3. jakso: 150 op.

- Poimintoja opiskelijan profiilisivulta

Lisätietoja suoritetuista opinnoista

Kaikkien aineiden keskiarvo:

Kaikkien aineiden keskiarvo: 8,67

Hylättyjä:

Arvosanoissa hylättyjä: 0

O-merkintöjä:

Opintojaksoja/kursseja O-merkinnällä: 0

K-merkintöjä:

Opintojaksoja/kursseja K-merkinnällä: 0

Lukion koko oppimäärään vaadittavat opinnot suoritettu

Poissaolot jaksoittain

Lv. 2022-2023, jakso 1: 17

Lv. 2022-2023, jakso 2: 11

Lv. 2022-2023, jakso 3: 11

Lv. 2022-2023, jakso 4: 0

Lv. 2022-2023, jakso 5: 0

Wilma ohjauksen apuna – hälytysviestit

Hälytyksen asia	Kenelle hälytys lähetetään	Hälytysviestin ehdot	Viestin sisältö
Heti, kun O-arvosana tulee.	Opiskelija sekä oppivelvollisen huoltaja. Viesti sähköpostiin.	Opiskelijalla on uusi O-arvosana	Olet saanut O-merkinnän opintojaksosta ____ (tähän opintojakson nimi). Opettaja on kirjannut arvioinnin lisätietoihin seuraavan merkinnän: _____ (tähän opettajan kirjaama lisätieto). O-merkinnällä arvioidun opintojakson puuttuvat näytöt tulee suorittaa valmiiksi kuukauden kuluessa kyseisen opetusjakson päättymisestä. Tämän jälkeen opintojakso arvioidaan ....
O- arvosanat → muistutus kun O-merkintä pitää muuttaa K- tai numeroarvioinniksi.	Opettaja	opiskelijalla O-arvosana, jonka suoritus-pvm on (50) päivää vanha.	

AIKAJANA

TUKI

MINÄ
OPISKELIJANA

LUKIO-
OPINNOT

Ohjauksen polku
opiskelijalle

JATKO-
OPINNOT

OPINTOJEN
SUUNNITTELU

Ohjauksen polku opiskelijalle

- Tavoite: Opiskelijasta kasvaa aktiivinen opintojensa ja tulevaisuutensa suunnittelija
- Ohjauksen polku tekee näkyväksi ohjauksen prosesseja
- Auttaa tiedonhaussa ja kokonais kuvan muodostamisessa
- Toteutettu ThingLink -työkalulla

Jälkiohjaus

REGISTRUS

Jälkiohjauskysely

- Tarve saada tietoa keväällä 2022 **valmistuneiden sijoittumisesta** jatko-opintoihin ja työelämään
- Halu muistuttaa **jälkiohjauksen mahdollisuudesta** ja tarjota helppo tapa yhteydenottoon (saavutettavuus)
- Mahdollisuus saada kasvatettua **alumniverkosto**a
- Forms-kysely tekstiviestinä marraskuussa K2022 ylioppilaille:

Kysely Schildtiltä valmistuneille

Moikka Schildtin ylioppilas!

Olemme laatineet tämän kyselyn kevään 2022 ylioppilaille. Kyselyllä haluamme kartoittaa halukkuuttasi alumnitoimintaan eli oman opiskelualasi esittelyyn nykyisille lukiolaisille. Haluamme myös tehdä kartoitusta siitä, mihin Schildtin opiskelijat päätyvät ensimmäisen vuoden aikana lukion päättymisen jälkeen.

Lukion opetussuunnitelman mukaisesti olet oikeutettu jälkiohjaukseen, jos et ole saanut opiskelupaikkaa seuraavan vuoden aikana ylioppilaaksi valmistumisestasi. Sinun on mahdollista saada tukea ja ohjausta oman lukiosi opoilta tai esimerkiksi Ohjaamolta. Kyselyyn vastanneiden kesken arvotaan elokuvalippuja.

Olisi mukava kuulla sinusta!

Jälkiohjauskysely

- Vastaajia Schildtissä 130/247, Lyseossa 129/312

1. Oletko saanut opiskelupaikan?

[Lisätietoja](#)

 Kyllä	62
 Ei	67

2. Missä olet opiskelemassa?

[Lisätietoja](#)

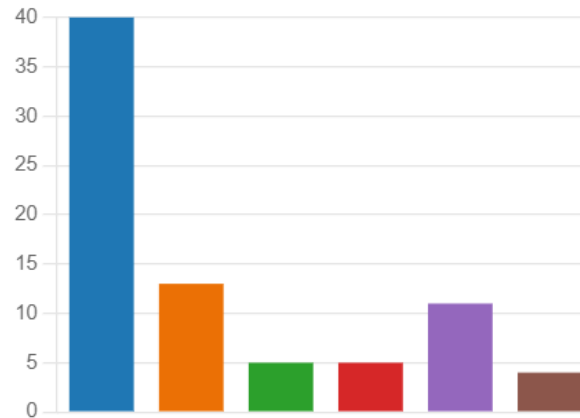
 Ammatillisessa koulutuksessa	3
 Ammattikorkeakoulussa	27
 Yliopistossa	32

6. Mikä on tilanteesi tällä hetkellä? (Voit valita useita)

Lisätietoja

☒	Olen töissä	40
☐	Suoritan varusmies- tai siviilipal...	13
☐	Olen ulkomailla	5
☐	Opiskelen avoimen opintoja ylio...	5
☐	Olen työtön	11
☐	Jokin muu	4

7. Tarvitsen apua oman jatko-opinto- ja urasuunnitelmani kanssa

- Kyllä
- En

Ei huolta, apua on tarjolla! Voit ottaa yhteyttä opoon tai Ohjaamoon.

SCHILDIN LUKION OPINTO-OHJAAJIEN YHTEYSTIEDOT:

Kaisa Virolainen

p. 040 341 4614

Markku Leskelä

p. 040 341 4824

Anne Venemies

p. 040 341 5982

Laura Sallinen

p. 040 341 4844

Satu Syyrakki

p. 040 341 4615

Maija Räsänen

p. 040 3415843

Sähköposti muotoa etunimi.sukunimi@gradia.fi

OHJAAMON YHTEYSTIEDOT:

Asemakatu 4, 40100 Jyväskylä (2. kerros)

p. 050 311 8877 (ma-pe klo 9-16)

ohjaamo@jyvaskyla.fi

Aukioloajat: ma-pe klo 12-17

Keskustelua pienryhmissä

- 3-5 henkilöä
- Keskustelkaa teitä kiinnostavista teemoista:
  - **ohjauksen laadun ja saavutettavuuden arvioiminen**
  - **opoBotin ja opoChatin mahdollisuudet**
  - **opintojen etenemisen seuranta**
  - **HOPS-prosessin työkalut**
  - **Jölkiohjauksen toteuttaminen**
- Mitä ajatuksia digityökalujen käyttö ohjauksessa herättää?
- Miten digityökalut voivat auttaa ohjauksessa?
- Nostakaa keskustelusta vähintään yksi havainto ja jakakaa se muille.

- Menti.com -> **5735 9035**

Kiitos!

- Laura.sallinen@gradia.fi
- p. 040 341 4844

- Pauliina.pontinen@opedu.kuopio.fi
- p. 044 718 4566

- Jussi.lounassalo@gradia.fi
- p. 040 341 4733